

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Герасименко Юлія Сергіївна, докторка економічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, м. Стрий (Львівська область), тел.: +380505972549, e-mail: gerasimenkou04@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8888-7472>

Анотація. Мета статті полягає у теоретичному, практичному обґрунтуванні та розробці рекомендацій щодо удосконалення управління освітнім процесом у Новокаховському вищому професійному училищі. Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання: дослідити сутність, зміст та особливості управління освітнім процесом у закладі професійної (професійно-технічної) освіти; здійснити SWOT-аналіз показників освітньої діяльності закладу освіти; на основі нього запропонувати шляхи оптимізації та систему заходів для реалізації стратегій управління закладом.

Аналіз діяльності Новокаховського вищого професійного училища демонструє приклад ефективного управління закладом, спрямованого на підготовку кваліфікованих робітників відповідно до потреб регіонального ринку праці. Заклад характеризується розвиненою матеріально-технічною базою, кваліфікованим педагогічним колективом, тісною співпрацею з роботодавцями та прагненням до постійного вдосконалення освітнього процесу.

Систематичний моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти, співпраця з підприємствами, впровадження сучасних управлінських підходів та увага до соціального захисту здобувачів освіти є важливими складовими забезпечення якості освітніх послуг. Державна кваліфікаційна атестація підтверджує високий рівень підготовки випускників закладу. Ефективне управління бюджетними та спеціальними коштами, відповідальне ставлення до використання державного майна та співпраця з виробничими підприємствами забезпечують стабільний розвиток закладу та якісну підготовку кадрів. Доведено, що всі професії, за якими здійснюється підготовка у, є затребуваними та конкурентоспроможними як на ринку праці України загалом, так і в місті Херсон.

SWOT-аналіз системи управління закладом показав, що ключовими напрямами його стратегічного розвитку є: адаптація освітніх послуг до потреб ринку праці, модернізація матеріально-технічної бази та забезпечення доступності професійної освіти. Реалізація цих завдань сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців та створенню сучасного інклюзивного освітнього середовища.

Адаптація освітніх послуг до потреб ринку праці насамперед передбачає: оновлення освітніх програм з урахуванням вимог роботодавців та побажань здобувачів освіти; впровадження системи моніторингу та аналізу освітніх

програм; ініціювання створення нових освітніх програм за затребуваними професіями («Маляр», «Лицювальник-плиточник», «Монтажник санітарних систем та устаткувань» та «Перукар»).

Для реалізації цих завдань необхідно: системне оновлення матеріально-технічної бази для забезпечення якісної підготовки фахівців; створення безбар'єрного та інклюзивного освітнього простору; інтеграція цифрових технологій в освітній процес; підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи з різними категоріями здобувачів освіти; модернізація навчальних приміщень.

Ключові слова: управління освітнім процесом, заклад професійної (професійно-технічної) освіти, SWOT-аналіз

FEATURES OF EDUCATIONAL PROCESS MANAGEMENT IN A VOCATIONAL (VOCATIONAL-TECHNICAL) EDUCATIONAL INSTITUTION

Herasimenko Yuliia Sergiyevna, Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Department of Pedagogy, Psychology and Management, Bila Tserkva Institute of Continuing Professional Education, State Educational Institution «University of Educational Management» of the National Academy of Sciences of Ukraine, Stryi (Lviv region), tel.: +380505972549, e-mail: gerasimenkou04@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8888-7472>

Abstract. The purpose of the article is to provide theoretical and practical justification and develop recommendations for improving the management of the educational process in Novokakhov Higher Vocational School. To achieve the goal, the following tasks are solved: to investigate the essence, content and features of the management of the educational process in a vocational (vocational and technical) education institution; to carry out a SWOT analysis of the educational activity indicators of the educational institution; based on it, to propose ways of optimization and a system of measures for the implementation of the institution's management strategies.

Analysis of the activities of the Novokakhov Higher Vocational School demonstrates an example of effective institution management aimed at training qualified workers in accordance with the needs of the regional labor market. The institution is characterized by a developed material and technical base, a qualified teaching staff, close cooperation with employers and a desire for continuous improvement of the educational process.

Systematic monitoring of educational achievements of education seekers, cooperation with enterprises, the introduction of modern management approaches and attention to social protection of education seekers are important components of ensuring the quality of educational services. State qualification certification confirms the high level of training of graduates of the institution. Effective management of budget and special funds, responsible attitude to the use of state property and

cooperation with industrial enterprises ensure the stable development of Novokakhov Higher Vocational School and high-quality training of personnel. It has been proven that all professions for which training is carried out are in demand and competitive both in the labor market of Ukraine in general and in the city of Kherson.

SWOT analysis of the management system of Novokakhov Higher Vocational School showed that the key areas of its strategic development are: adaptation of educational services to the needs of the labor market, modernization of the material and technical base and ensuring the accessibility of vocational education. The implementation of these tasks will contribute to improving the quality of training of specialists and the creation of a modern inclusive educational environment.

Adaptation of educational services to the needs of the labor market primarily involves: updating educational programs taking into account the requirements of employers and the wishes of education seekers; implementation of a system of monitoring and analysis of educational programs; initiating the creation of new educational programs for popular professions («Painter», «Fabricator-tiler», «Installer of sanitary systems and equipment» and «Hairdresser»).

To implement these tasks, it is necessary: systematic updating of the material and technical base to ensure high-quality training of specialists; creation of a barrier-free and inclusive educational space; integration of digital technologies into the educational process; advanced training of teaching staff to work with different categories of education seekers; modernization of educational premises.

Keywords: educational process management, institution of vocational (vocational) education, SWOT analysis

Постановка проблеми У сучасному світі, що характеризується стрімким розвитком технологій, глобалізацією та постійними змінами на ринку праці, професійна освіта відіграє ключову роль у підготовці кваліфікованих кадрів, здатних адаптуватися до цих змін та сприяти економічному зростанню країни. Ефективний освітній процес у закладах професійної освіти є запорукою успішного досягнення цієї мети.

Управління освітнім процесом в закладі професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О) є складним і багатогранним явищем, яке охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з організацією, плануванням, методичним забезпеченням, контролем та аналізом якості навчання. Воно спрямоване на створення оптимальних умов для здобуття учнями професійних компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності.

Актуальність дослідження управління освітнім процесом у ЗП(ПТ)О зумовлена низкою факторів:

- сучасний ринок праці висуває підвищені вимоги до професійної компетентності випускників професійних навчальних закладів. Вони повинні володіти не тільки теоретичними знаннями, але й практичними навичками, вміти застосовувати їх у реальних виробничих умовах.
- система професійної освіти в Україні переживає етап реформування, спрямований на підвищення її якості та ефективності. У цьому контексті

особливого значення набуває питання удосконалення управління освітнім процесом, його адаптації до сучасних вимог.

- ефективне управління освітнім процесом є важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності закладів професійної освіти на ринку освітніх послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема управління освітнім процесом у ЗП(ПТ)О є предметом дослідження багатьох науковців та практиків: В. Радкевич [1], Т. Рожнова [2], З. Рябова [3], В. Супрун [4], Я Чепуренко [5], В. Кулішов, Ю. Герасименко, О. Фурс та І. Пахомов [6], Н. Резнікова, В. Антощенкова, Н. Бірченко та В. Чертов [7], Л. Горошкова та В. Сидоренко [8], О. Грицан [9]. Вони представили різні підходи до визначення сутності, змісту та особливостей управління освітнім процесом, розроблено різні моделі та методи управління. Проте, незважаючи на значний інтерес до цієї проблеми, вона залишається недостатньо дослідженою, особливо в умовах трансформації системи професійної освіти в Україні.

Сучасні ЗП(ПТ)О повинні управлятися на основі методології, яка включає систему положень, що базуються на глибокому розумінні законів, закономірностей та принципів їх розвитку. Ефективне управління також потребує застосування різноманітних підходів, що є сукупністю методів і прийомів для аналізу та вирішення управлінських завдань, що забезпечує надійну теоретичну базу для управління ЗП(ПТ)О. Завдяки успішним моделям управління ЗП(ПТ)О можуть досягати високих показників у підготовці кваліфікованих фахівців, забезпечувати їх конкурентоспроможність на ринку праці та сприяти розвитку економіки країни [5].

Управління професійно-технічними закладами освіти є складним і багатогранним процесом, який включає в себе різні аспекти, від організації навчального процесу до управління персоналом та фінансами. Аналіз конкретних кейсів з практики управління дозволяє виділити успішні стратегії та помилки, які можуть бути корисними для інших закладів освіти.

Розглянемо кейс: «Реформування системи професійно-технічної освіти в регіоні». У 2015 році була проведена реформа системи професійно-технічної освіти. Метою реформи було підвищення якості професійної освіти, її відповідності потребам ринку праці та забезпечення конкурентоспроможності випускників.

В рамках реформи було налагоджено тісну співпрацю з роботодавцями, які брали участь у розробці навчальних програм, організації практики учнів та їх працевлаштуванні. Було здійснено значне оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних закладів освіти, придбано сучасне обладнання та технології. Була організована система підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які пройшли навчання за сучасними методиками та технологіями. Завдяки реалізації реформи вдалося досягти значних результатів у підвищенні якості професійної освіти в регіоні. Збільшилася кількість випускників, які успішно працевлаштувалися, а також підвищилася їх конкурентоспроможність на ринку праці [4].

Інший кейс стосується впровадження дуальної системи навчання у ЗП(ПТ)О. Вона передбачає поєднання навчання в закладі освіти з практичною підготовкою на підприємстві. Були укладені договори з багатьма підприємствами, які погодилися приймати учнів на практику та забезпечувати їх робочими місцями. Були розроблені спільні навчальні програми, які враховували вимоги роботодавців та потреби здобувачів освіти. Була проведена підготовка педагогічних працівників, які навчилися працювати в умовах дуальної системи навчання. Впровадження дуальної системи навчання дозволило підвищити практичну підготовку здобувачів освіти та їх адаптацію до умов реального виробництва [3].

Сучасні технології відіграють важливу роль в управлінні ЗП(ПТ)О. Серед найбільш поширених можна виділити: CRM-системи, LMS-системи, системи електронного документообігу та системи аналізу даних [2].

CRM-системи дозволяють автоматизувати управління відносинами зі здобувачами освіти, їх батьками та роботодавцями. Вони допомагають зберігати та аналізувати інформацію про здобувачів освіти, відстежувати їх успіхи та потреби, а також організовувати комунікацію з ними. LMS-системи дозволяють організувати освітній процес в онлайн-режимі. Вони надають доступ до навчальних матеріалів, дозволяють проводити тестування та оцінювання знань здобувачів освіти, а також забезпечують спілкування між ними та педагогами.

Системи електронного документообігу дозволяють автоматизувати управління документацією ЗП(ПТ)О. Вони допомагають скоротити час на обробку документів, зменшити кількість помилок та забезпечити їх зберігання та доступність. Системи аналізу даних дозволяють збирати та аналізувати інформацію про діяльність ЗП(ПТ)О. Вони допомагають виявляти тенденції та закономірності, приймати обґрунтовані рішення щодо його управління та розвитку.

Управління ЗП(ПТ)О має свої особливості, які зумовлені специфікою цієї сфери діяльності: орієнтація на потреби ринку праці, практична спрямованість освітнього процесу, поєднання навчання з виробництвом, розвиток професійних компетентностей та забезпечення якості освіти [1].

Основними тенденціями управління сучасним ЗП(ПТ)О є насамперед: посилення ролі роботодавців: розвиток дуальної системи навчання, впровадження сучасних технологій, розвиток дистанційного навчання, міжнародна інтеграція та розвиток неформальної освіти [8].

Мета статті полягає у теоретичному, практичному обґрунтуванні та розробці рекомендацій щодо удосконалення управління освітнім процесом у ЗП(ПТ)О.

Для досягнення поставленої мети було вирішено такі завдання:

- досліджено сутність, зміст та особливості управління освітнім процесом у ЗП(ПТ)О;
- здійснено аналіз показників освітньої діяльності Новокаховського вищого професійного училища (далі – ВПУ);

- на основі проведеного аналізу запропоновано шляхи оптимізації та систему заходів для реалізації стратегій розвитку управління Новокаховським ВПУ.

Виклад основного матеріалу дослідження

Об'єктом нашого дослідження є Новокаховське вище професійне училище (далі – ВПУ) – один з найстаріших і водночас найсучасніший ЗП(ПТ)О Херсонської області, якому виповнилося 59 років. Воно є державним ЗП(ПТ)О третього атестаційного рівня, що здійснює підготовку робітників високого рівня кваліфікації з технологічно складних, наукоємних професій та підготовку за спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» або робітників, діяльність яких пов'язана зі складною організацією праці.

Заклад освіти може здійснювати допрофесійну підготовку, первинну професійну підготовку, загальноосвітню підготовку, підготовку молодших спеціалістів, професійно-технічне навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації працюючих робітників і незайнятого населення.

Основними напрямками (професіями), за якими ведеться підготовка у ЗП(ПТ)О є: «Штукатур. Лицювальник-плиточник. Маляр», «Муляр», «Електрогазозварник. Газорізальник», «Столяр будівельний. Верстатник деревообробних верстатів», «Сантехнік» та «Перукар (перукар – модельєр)».

Після завершення навчання за освітньою програмою відповідного рівня повної загальної середньої освіти та на підставі результатів річного оцінювання і державної підсумкової атестації здобувачі освіти отримують документи про освіту: свідоцтво про повну загальну середню освіту та диплом кваліфікованого робітника.

Заклад освіти прагне забезпечити високий рівень підготовки робітників, тому має в своєму розпорядженні сучасну матеріально-технічну базу, яка відповідає всім вимогам Міністерства освіти і науки України. Здобувачі освіти мають можливість навчатися в 18 обладнаних кабінетах, проводити практичні заняття в 12 майстернях, займатися спортом у просторій залі (250 м²) та брати участь у заходах в актовій залі.

Серед ключових завдань Новокаховського ВПУ є співпраця з підприємствами-замовниками: ВАТ «Херсоноблагробуд», ПАТ «БМУ-8», ПМП «Віра», ТОВ «ТАВІС-ЛТД», ПАП «Буддельталькомплект» та ПП «Перукарня Плюс». Укладено 96 угод на підготовку робітничих кадрів. З метою забезпечення відповідності випускників потребам ринку праці, ЗП(ПТ)О систематично аналізує та проводить моніторинг регіонального ринку, відстежує працевлаштування випускників та враховує думку роботодавців про їхню кваліфікацію.

Співпрацюючи з роботодавцями, Новокаховське ВПУ виконує державне та регіональне замовлення на підготовку робітничих кадрів, яке формується з урахуванням потреб регіону та ринку праці, а також можливостей навчального закладу. За 2024-2025 н.р. виконання прийому здобувачів освіти за регіональним та державним замовленням становило 350 осіб за планом, фактично – 300 осіб. Кількість здобувачів освіти в закладі освіти перевищує 400 осіб.

Серед вступників користуються попитом професії будівельного напрямку, а також сфери послуг. Це пояснюється двома факторами: по-перше, існує думка, що ці професії легше опанувати, а по-друге, вважається, що вони забезпечать високий рівень заробітної плати.

Державна кваліфікаційна атестація, яка проводиться державною комісією, є завершальним етапом навчання та має на меті оцінити рівень кваліфікації випускників, їхню готовність до самостійної роботи та здатність орієнтуватися у виробничих ситуаціях. Випускники проходили кваліфікаційну атестацію у формі державних іспитів та захисту дипломних робіт, що дозволяло оцінити їхню готовність до роботи за фахом. До Державної кваліфікаційної атестації у 2025 році було допущено 176 здобувачів освіти.

Завдяки підготовці за інтегрованими професіями, що дозволяє випускникам здобути знання та навички з двох і більше спеціальностей, підвищується якість їхньої підготовки та зростає попит на них серед роботодавців. Більшість здобувачів освіти Новокаховського ВПУ навчаються за інтегрованими професіями, що значно покращує їхні можливості працевлаштування та соціальної адаптації після випуску.

З метою забезпечення ефективного стратегічного планування Новокаховського ВПУ було проведено SWOT-аналіз його діяльності. Він передбачає розділення факторів, що впливають на розвиток закладу, на чотири ключові категорії: сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. Цей метод цінний тим, що дозволяє керівнику та ключовим фахівцям об'єднати свої погляди на ситуацію, забезпечуючи збір узгодженої інформації.

До сильних сторін управлінської діяльності закладу освіти можна віднести: високий рівень авторитету та фахової підготовки адміністрації закладу; ефективний вибір керівного стилю, що сприяє злагодженій роботі колективу; побудова партнерських відносин між адміністрацією та працівниками; наявність чітко визначеної стратегії розвитку закладу, яку підтримує весь колектив; активне впровадження новітніх та цифрових технологій в управлінські процеси; підтримка молодих спеціалістів з боку засновника; регулярна участь представників закладу у різноманітних заходах на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях; молодий та прогресивний склад адміністрації, відкритий до нововведень; а також існуючі можливості для професійного зростання співробітників.

До слабких сторін управлінської діяльності варто віднести насамперед: недостатньо чіткий розподіл функціональних обов'язків між членами адміністративного апарату та відсутність внутрішньої конкуренції серед працівників.

До сильних сторін освітньої діяльності закладу освіти можна віднести: гнучкість у формуванні навчальних планів і програм, що можуть відрізнятися від державних стандартів; відмінне забезпечення сучасними навчальними матеріалами та обладнанням; дієва система виявлення та підтримки талановитих здобувачів освіти; високі показники успішності здобувачів освіти (за результатами державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного

оцінювання, олімпіад, конкурсів професійної майстерності, виставок тощо); широкий вибір додаткових освітніх послуг (гуртки, спецкурси, факультативи, спортивні секції); зарахування здобувачів освіти на основі конкурсу або без вступних випробувань; врахування їх індивідуальних потреб та особливостей; а також застосування здоров'язбережувальних методик у освітньому процесі.

До слабких сторін освітньої діяльності закладу насамперед відносяться: недостатньо систематичний та комплексний моніторинг якості впроваджених реформ, результативності нововведень та змін у освітньому процесі.

Щодо сильних сторін кадрового забезпечення, можна вказати наступні: значний педагогічний досвід та висока кваліфікація викладацького складу; система професійного розвитку, що включає підвищення кваліфікації, стажування та безперервну освіту; значна кількість педагогів, які володіють медіаграмотністю та цифровими навичками; а також ефективна система підтримки молодих педагогів.

До слабких сторін кадрового забезпечення закладу насамперед відноситься середній рівень сприятливості психологічного клімату в колективі.

До сильних сторін діяльності ЗП(ПТ)О відноситься також забезпечення соціального захисту, адаптації, збереження та зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу: зручний графік роботи закладу; надання соціальної та матеріальної допомоги дітям-сиротам, а також дітям з малозабезпечених і неповних сімей; кваліфіковане медичне обслуговування; відсутність травматизму серед здобувачів освіти та працівників; низький рівень правопорушень серед них; а також відповідність санітарним нормам та гігієнічним вимогам.

До слабких сторін забезпечення соціального захисту, адаптації, збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти є їх висока наповнюваність з боку однокласників.

Матеріально-технічне забезпечення закладу також має сильні сторони: задовільна матеріально-технічна база; забезпечення сучасною комп'ютерною технікою; підключення до мережі Інтернет; впровадження енергоощадних технологій; достатня кількість навчальних та допоміжних приміщень; наявність системи відеоспостереження; нещодавній ремонт будівлі закладу; велика прилегла територія; зручне розташування для всіх учасників освітнього процесу; наявність їдальні та обладнаного харчоблоку; а також добре оснащення навчальних кабінетів, лабораторій та майстерень.

Слабких сторін у матеріально-технічного забезпечення закладу також досить багато: обмежений обсяг фінансування; тривалий процес отримання виділених коштів; відсутність спонсорських або благодійних фондів для підтримки закладу та заохочення творчих, ініціативних та прогресивних учнів і працівників; відсутність штатної охорони та індивідуальної системи опалення; а також недостатнє поповнення бібліотечного фонду періодичними виданнями.

Сильні сторони є і у системи управління інформаційними зв'язками: сформований позитивний імідж закладу; налагоджена взаємодія з родинами здобувачів освіти та з місцевою громадою; регулярне інформування про

діяльність закладу в соціальних мережах та на офіційному веб-сайті; ефективна співпраця з іншими закладами освіти регіону (забезпечення наступності); встановлені партнерські відносини з бізнес-структурами та підприємцями; тісна взаємодія з органами місцевого самоврядування; а також наявний успішний досвід волонтерської діяльності.

До слабких сторін управління інформаційними зв'язками закладу відноситься його незначний рівень міжнародної співпраці.

До основних можливостей розвитку Новокаховського ВПУ варто насамперед віднести: розвиток сучасних освітніх технологій та інноваційних методик навчання; відкриття нових спеціальностей та напрямків підготовки; а також залучення спонсорської допомоги та налагодження партнерських зв'язків.

До основних загрози ефективного управління закладом освіти можна назвати: опір змінам з боку педагогів старшого покоління, батьків та здобувачів освіти; негативний вплив карантинних заходів та воєнного стану на повноцінне впровадження реформ та інновацій через дистанційне навчання; погіршення матеріального становища населення; зростання рівня інфляції; збільшення витрат на енергоресурси; низький рівень народжуваності; високий рівень трудової міграції населення та відсутність належного батьківського контролю через виїзд на заробітки або переселення; складна процедура державних закупівель через управління освіти; а також низький рівень заробітної плати працівників освітньої сфери.

Аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), а також положення Стратегічного плану розвитку професійної (професійно-технічної) освіти Новокаховського ВПУ стали основою для вибору трьох стратегічних цілей на п'ять років і розробки плану дій для їх виконання: розробити та впровадити стратегії для підвищення якості освітніх послуг, що відповідають потребам ринку праці; удосконалити матеріально-технічну базу та інфраструктуру закладу з метою їх відповідності сучасним вимогам; а також здійснити комплекс заходів для підвищення якості професійної освіти та покращення іміджу закладу.

З метою розробки та впровадження стратегії для підвищення якості освітніх послуг, що відповідають потребам ринку праці, в закладі реалізуються наступні завдання: адаптувати зміст навчальних програм до вимог ринку праці, представленого роботодавцями-замовниками робітничих кадрів, та до потреб потенційних студентів; а також покращити методичний супровід освітньої діяльності закладу;

З метою удосконалення матеріально-технічної бази та інфраструктури закладу освіти з метою їх відповідності сучасним вимогам в ньому реалізуються наступні завдання: покращити стан матеріально-технічного забезпечення закладу та забезпечити доступність професійної (професійно-технічної) освіти для всіх категорій громадян.

З метою здійснення комплексу заходів для підвищення якості професійної освіти та покращення іміджу навчального закладу реалізуються наступні

завдання: розширення спектру платних послуг, що надаються ним; підвищення впізнаваності та авторитету закладу в регіоні.

Для залучення абітурієнтів Новокаховське ВПУ почало використовувати маркетингові інструменти, проте цей процес відбувається без чіткої прив'язки до конкретних стратегій, а промоційні матеріали мають невисоку якість. Проблема полягає в необхідності змінити систему управління закладом, орієнтуючи її на маркетингові принципи. Використання маркетингового підходу в управлінні закладом значно відрізняється від застарілих традиційних методів. Управління на засадах маркетингу обґрунтовується на врахуванні специфічних потреб і запитів населення, служить основою для розробки довгострокової стратегії закладу, а ринкова взаємодія з усіма зацікавленими сторонами у забезпеченні належної якості П(ПТ)О набуває більшої значущості, ніж внутрішньо-організаційні. Успішна промоція має спиратися на ретельно розроблену концепцію, що чітко передає ключові інформаційні меседжі цільовій аудиторії – абітурієнтам та їхнім батькам. Вона повинна ефективно підкреслювати важливі акценти, сприяти впізнаваності бренду закладу і водночас популяризувати робітничі професії.

Для виконання цього завдання треба навчити працівників закладу використовувати сучасні маркетингові технології. Вони нерозривно пов'язані з інформаційними технологіями, активним використанням соціальних мереж і вимагають широкого спектру відповідних компетенцій. Аналіз вікової структури педагогічного колективу закладу показує, що значна частина працівників належить до пенсійного та передпенсійного віку, що може зумовлювати труднощі в адаптації до цифрових інструментів.

Висновки

Аналіз діяльності Новокаховського вищого професійного училища демонструє приклад ефективного управління закладом, спрямованого на підготовку кваліфікованих робітників відповідно до потреб регіонального ринку праці. Заклад характеризується розвиненою матеріально-технічною базою, кваліфікованим педагогічним колективом, тісною співпрацею з роботодавцями та прагненням до постійного вдосконалення освітнього процесу.

Систематичний моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти, співпраця з підприємствами, впровадження сучасних управлінських підходів та увага до соціального захисту здобувачів освіти є важливими складовими забезпечення якості освітніх послуг. Державна кваліфікаційна атестація підтверджує високий рівень підготовки випускників закладу. Ефективне управління бюджетними та спеціальними коштами, відповідальне ставлення до використання державного майна та співпраця з виробничими підприємствами забезпечують стабільний розвиток Новокаховського ВПУ та якісну підготовку кадрів. Доведено, що всі професії, за якими здійснюється підготовка у ДПТНЗ «Новокаховське ВПУ», є затребуваними та конкурентоспроможними як на ринку праці України загалом, так і в місті Херсон.

SWOT-аналіз системи управління Новокаховського ВПУ показав, що ключовими напрямками його стратегічного розвитку є: адаптація освітніх послуг

до потреб ринку праці, модернізація матеріально-технічної бази та забезпечення доступності професійної освіти. Реалізація цих завдань сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців та створенню сучасного інклюзивного освітнього середовища.

Адаптація освітніх послуг до потреб ринку праці насамперед передбачає: оновлення освітніх програм з урахуванням вимог роботодавців та побажань здобувачів освіти; впровадження системи моніторингу та аналізу освітніх програм; ініціювання створення нових освітніх програм за затребуваними професіями («Маляр», «Лицювальник-плиточник», «Монтажник санітарних систем та устаткувань» та «Перукар»).

Для реалізації цих завдань необхідно: системне оновлення матеріально-технічної бази для забезпечення якісної підготовки фахівців; створення безбар'єрного та інклюзивного освітнього простору; інтеграція цифрових технологій в освітній процес; підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи з різними категоріями здобувачів освіти; модернізація навчальних приміщень.

Література

1. Радкевич В. О. Принципи розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в повоєнний час. *Професійна педагогіка*. 2022. №2(25). С.104-114.
2. Рожнова Т. Є. Вплив управління закладом професійно-технічної освіти на засадах інноваційних технологій на професійну підготовку кваліфікованих робітників. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. №10(16). С. 714-729.
3. Рябова З. Управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти як проєктно-орієнтованою організацією. *Професійна педагогіка*, 2020. №1(20). С. 86-94.
4. Супрун В. В. Формування ефективної системи управління в професійній (професійно-технічній) освіті як пріоритет державної освітньої політики. *Вісник післядипломної освіти. «Серія «Управління та адміністрування»*. 2019. Вип. 9(38). С. 63-97.
5. Чепуренко Я. Загальні принципи управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка»*. 2024. Вип. 11(45). С. 1006-1016.
6. Kulishov V., Herasymenko Yu., Furs O. , Pakhomov I. Labour market of Ukraine and meeting postwar workforce supply market demands. *Economics Ecology Socium*. 2024. Vol. 8. №3. P. 27-39.
7. Herasymenko Yu., Ryzhikova N., Antoshchenkova V., Birchenko N., Chertov V. The labor market as a component of the economic security system of Ukraine. *Scientific bulletin of the National Mining University*. 2024. №4. P. 180-186.
8. Horoshkova L., Sydorenko V., Herasymenko Yu. War impact assessment state of regional labor markets in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. №4. P. 159-177.
9. Horoshkova L., Sydorenko V., Grytsan O. Qualification gap in the Ukrainian labor market in the context of war: regional aspect. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. №5. P. 68-77.

References

1. Radkevych, V.O. (2022). Pryntsypy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v poviennyi chas [Principles of development of public-private partnership in the field of vocational (vocational and technical) education in the post-war period]. *Profesiina pedahohika - Professional pedagogy*, 2(25),104-114 [in Ukrainian].

2. Rozhnova, T. Ye. (2023). Vplyv upravlinnia zakladom profesiino-tekhnichnoi osvity na zasadakh innovatsiinykh tekhnolohii na profesiinu pidhotovku kvalifikovanykh robitnykiv [The impact of managing a vocational education institution based on innovative technologies on the professional training of qualified workers]. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi - Current issues in modern science*, 10(16), 714-729 [in Ukrainian].
3. Riabova, Z. (2020). Upravlinnia zakladom profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity yak proiektno-oriientovanoiu orhanizatsiieiu [Management of a vocational (vocational and technical) education institution as a project-oriented organization]. *Profesiina pedahohika - Professional pedagogy*, 1(20), 86-94 [in Ukrainian].
4. Suprun, V.V. (2019). Formuvannia efektyvnoi systemy upravlinnia v profesiinii (profesiino-tekhnichnii) osviti yak priorytet derzhavnoi osvitnoi polityky [Formation of an effective management system in vocational (vocational and technical) education as a priority of state educational policy]. *Visnyk pisliadyplomnoi osvity. «Seriia «Upravlinnia ta administruvannia» - Bulletin of Postgraduate Education. "Management and Administration Series"*, 9(38), 63-97 [in Ukrainian].
5. Chepurenko, Ya. (2024). Zahalni pryntsypy upravlinnia zakladom profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity [General principles of managing a vocational (vocational and technical) education institution]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky. Seriiia «Pedahohika» - Prospects and Innovations of Science. Series "Pedagogy"*, 11(45), 1006-1016 [in Ukrainian].
6. Kulishov, V., Herasymenko, Yu., Furs, O. & Pakhomov, I. (2024). Labour market of Ukraine and meeting postwar workforce supply market demands. *Economics Ecology Socium*. Vol. 8. No.3. R. 27-39 [in English].
7. Herasymenko, Yu., Ryzhikova, N., Antoshchenkova, V., Birchenko, N. & Chertov, V. (2024). The labor market as a component of the economic security system of Ukraine. *Scientific bulletin of the National Mining University*, 4, 180-186 [in English].
8. Horoshkova, L., Sydorenko, V., Herasymenko, Yu. (2024). War impact assessment state of regional labor markets in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(4), 159-177 [in English].
9. Horoshkova, L., Sydorenko, V., Grytsan, O. (2024). Qualification gap in the Ukrainian labor market in the context of war: regional aspect. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(5), 68-77 [in English].